

ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2021

Vyhlásené: 2. 06. 2021 Časová verzia predpisu účinná od: 1. 07. 2021 do: 31. 10. 2021

Obsah dokumentu je právne záväzný.

217

ZÁKON

zo 7. mája 2021,

ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 231/2019 Z. z. a ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 231/2019 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. Slová „morálna škoda“ vo všetkých tvaroch sa v celom texte zákona nahrádzajú slovami „nemajetková ujma“ v príslušnom tvare.
2. V § 2 ods. 1 písm. b) prvom bode sa slovo „morálna“ nahrádza slovom „nemajetková“.
3. V § 2 ods. 1 písm. c) štvrtom bode sa za slová „obchodovania s ľuďmi,“ vkladajú slová „trestného činu nedobrovoľného zmiznutia,“.
4. V § 2 ods. 1 písm. d) prvom bode sa za slovami „rodič po zomretom“ vypúšťa čiarka a slová „a ak ho niet, osoba, ku ktorej mal zomretý vyživovaciu povinnosť“ sa nahrádzajú slovami „a osoba, ktorá žila so zomretým najmenej po dobu jedného roka pred smrťou v spoločnej domácnosti a ktorá sa so zomretým starala o spoločnú domácnosť, alebo osoba, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého“.
5. V § 2 ods. 1 písm. d) druhom bode sa slovo „alebo“ nahrádza čiarkou a na konci sa pripájajú tieto slová: „týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo nedobrovoľného zmiznutia,“.
6. V § 2 ods. 1 písm. j) sa slovo „alebo“ za slovami „sexuálneho násillia“ nahrádza čiarkou a na konci sa pripájajú tieto slová: „týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo nedobrovoľného zmiznutia,“.
7. § 2 sa dopĺňa odsekom 4, ktorý znie:

„(4) Na účely poskytovania služieb intervenčným centrom podľa § 28a sa obeťou trestného činu domáceho násillia rozumie aj osoba ohrozená domácim násillím^{1a)} a krízovou intervenciou sa rozumie najmä poskytnutie krízovej psychologickej intervencie, vyhodnotenie hrozby nebezpečenstva ohrozenia života alebo zdravia a zostavenie bezpečnostného plánu v spolupráci s obeťou trestného činu domáceho násillia.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 1a znie:

„^{1a)} § 27a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.“.

8. V § 6 ods. 2 sa za slovo „dotáciu“ vkladajú slová „alebo finančné plnenie“.

9. V § 7 odsek 1 znie:

„(1) Právnu pomocou sa rozumie poskytovanie právnych informácií a právne zastupovanie obete v trestnom konaní a v civilných súdnych konaniach, ktoré súvisia so zabezpečením ochrany a uplatnením práv obete.^{7a)}“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 7a znie:

„^{7a)} Napríklad § 324 Civilného sporového poriadku.“.

10. V § 8 ods. 2 druhej vete sa na konci pripájajú tieto slová: „alebo prijíma iné opatrenia na zabránenie styku páchateľa s obeťou alebo jej rodinnými príslušníkmi“.

11. V § 10 ods. 2 písm. b) sa za slová „páchateľom trestného činu“ vkladajú slová „alebo je podozrivá alebo obvinená v trestnom konaní pre taký trestný čin,“.

12. V § 11 sa za odsek 2 vkladá nový odsek 3, ktorý znie:

„(3) Nárok na odškodnenie vzniká aj vtedy, ak došlo k začatiu trestného stíhania a doterajšie výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania orgánov činných v trestnom konaní nevyvolávajú dôvodné pochybnosti o tom, že obeť násilného trestného činu bola spôsobená ujma na zdraví skutkom, ktorý má znaky trestného činu a rozhodnutie podľa odseku 1 alebo odseku 2 nebolo doposiaľ vyhlásené, vydané alebo nenadobudlo právoplatnosť.“.

Doterajšie odseky 3 a 4 sa označujú ako odseky 4 a 5.

13. V § 11 odsek 5 znie:

„(5) Podmienkou vzniku nároku na odškodnenie na základe rozhodnutia podľa odseku 1 je uplatnenie si nároku na náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku ujmy na zdraví zo strany obete násilného trestného činu, v trestnom konaní. To neplatí, ak bola trestným činom spôsobená smrť alebo ak ide o ujmu na zdraví spôsobenú trestným činom obchodovania s ľuďmi, znásilnenia, sexuálneho násillia, sexuálneho zneužívania, týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo nedobrovoľného zmiznutia.“.

14. V § 12 odseky 2 a 3 znejú:

„(2) Ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy¹²⁾ platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Ak bola trestným činom spôsobená smrť a je len jedna pozostalá obeť násilného trestného činu, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého, má nárok na vyplatenie odškodnenia vo výške päťdesiatnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu.“.

(3) Pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia, trestnom čine sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia má obeť násilného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške desaťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu.“.

15. V § 12 ods. 5 sa vypúšťa druhá veta.

16. V § 13 sa slová „minimálnej mzdy“ nahrádzajú slovami „sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu“.

17. V § 15 ods. 2 prvej vete sa za slová „odseku 1“ vkladá slovo „najneskôr“ a v druhej vete sa slová „odsek 3 neustanovuje“ nahrádzajú slovami „odseky 3 a 4 neustanovujú“.

18. V § 15 ods. 3 sa na konci bodka nahrádza čiarkou a pripájajú sa tieto slová: „ak odsek 4 neustanovuje inak.“.

19. V § 16 ods. 1 druhá veta znie: „V žiadosti je potrebné uviesť požadovanú výšku odškodnenia,

rozsah, v akom už bola ujma na zdraví uhradená alebo suma, ktorú už obeť násilného trestného činu dostala ako náhradu ujmy na zdraví, údaje o opatreniach, ktoré obeť násilného trestného činu prijala, aby získala odškodnenie od páchatela násilného trestného činu a je potrebné pravdivo opísať rozhodujúce skutočnosti pre posúdenie podmienok na priznanie odškodnenia podľa tohto zákona.“.

20. V § 16 odsek 2 znie:

„(2) Prílohou k žiadosti podľa § 15 ods. 1 je

- a) rozhodnutie podľa § 11 ods. 1 alebo ods. 2; ak obeť násilného trestného činu nemôže také rozhodnutie pripojiť, je potrebné, aby označila číslo alebo spisovú značku konania, pod ktorou je vec vedená, a orgán činný v trestnom konaní alebo súd, ktorý o trestnom čine koná alebo naposledy konal,
- b) doklad o ujme na zdraví, ktorá bola obeti násilného trestného činu spôsobená trestným činom; ak je takýto doklad súčasťou vyšetrovacieho spisu alebo súdneho spisu, obeť násilného trestného činu namiesto predloženia dokladu o ujme na zdraví môže označiť takýto doklad a spis, ktorého je súčasťou,
- c) doklad preukazujúci, že žiadosť podáva osoba, ktorá je obeťou násilného trestného činu podľa § 2 ods. 1 písm. d), časť vety za bodkočiarkou, ak bola trestným činom spôsobená smrť.“.

21. V § 16 ods. 3 sa za slová „subjektom poskytujúcim pomoc obetiam“ vkladajú slová „podľa osobitného predpisu“).

22. V § 16 ods. 5 sa slovo „šiestich“ nahrádza slovom „štyroch“ a na konci sa pripája táto veta: „Táto lehota sa predlžuje o čas od vyžiadania súčinnosti alebo dokladov nevyhnutných pre rozhodnutie do ich poskytnutia od príslušných orgánov činných v trestnom konaní, súdov, iných štátnych orgánov, vyšších územných celkov, obcí a iných osôb.“.

23. § 16 sa dopĺňa odsekom 6, ktorý znie:

„(6) Ministerstvo spravodlivosti môže zrušiť pôvodné rozhodnutie a vydať nové rozhodnutie vo veci, ktorým obeť násilného trestného činu uloží povinnosť vrátiť už poskytnuté odškodnenie alebo jeho časť, ak dodatočne vyjdú najavo nové skutočnosti, pre ktoré neboli splnené podmienky pre poskytnutie odškodnenia alebo podmienky pre jeho poskytnutie v priznanej výške, najmä ak obeť násilného trestného činu v žiadosti uviedla nepravdivé skutočnosti, nespĺnila informačnú povinnosť podľa odseku 4 alebo ak jej bolo priznané odškodnenie podľa § 11 ods. 3 a neskôr v trestnom konaní bolo vydané právoplatné rozhodnutie, pri ktorom nevzniká nárok na odškodnenie podľa § 11 ods. 1 a 2.“.

24. V § 20 ods. 2 sa na konci pripájajú tieto slová: „alebo v anglickom jazyku“.

25. § 21 vrátane nadpisu nad paragrafom znie:

„Spoločné ustanovenia k odškodňovaniu

§ 21

(1) Poskytnutím odškodnenia obeti násilného trestného činu podľa tohto zákona prechádza nárok obete násilného trestného činu na náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy voči páchatelovi na štát, a to v rozsahu poskytnutého odškodnenia.

(2) Pri uplatňovaní nároku podľa odseku 1 koná v mene štátu ministerstvo spravodlivosti. Ministerstvo spravodlivosti je oprávnené upustiť od uplatňovania nároku podľa odseku 1, ak je zrejmé, že ďalšie uplatňovanie by bolo neúspešné alebo nevhodné. Na postup pri správe pohľadávok vzniknutých pri uplatňovaní nároku podľa odseku 1, od uplatňovania ktorého nebude upustené podľa predchádzajúcej vety, sa primerane použijú ustanovenia všeobecného predpisu o pohľadávkach štátu^{13a}) upravujúce

správu súkromných pohľadávok štátu. Úroky z omeškania z nároku štátu podľa odseku 1 sa neučtujú a neuplatňujú.

(3) Peňažné prostriedky získané pri uplatňovaní nároku podľa odseku 1 sú určené na ochranu a podporu obetí podľa tohto zákona.“

Poznámka pod čiarou k odkazu 13a znie:

„^{13a)} Zákon č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“

26. V § 23 ods. 2 sa za slovo „dotáciu“ vkladajú slová „alebo finančné plnenie“.
27. V § 24 ods. 3 sa za slová „sociálna práca“ vkladajú slová „alebo v príbuznom odbore“.
28. V § 27 ods. 1 písm. d) sa na konci pripájajú tieto slová: „a vymedzenie územia, na ktorom bude odborná pomoc poskytovaná“.
29. V § 28 písm. a) sa na konci pripájajú tieto slová: „a v súlade so štandardmi kvality poskytovanej odbornej pomoci“.
30. Za § 28 sa vkladajú § 28a a 28b, ktoré vrátane nadpisov znejú:

„§ 28a Intervenčné centrum

(1) Akreditovaný subjekt poskytujúci špecializovanú odbornú pomoc obetiam trestného činu domáceho násillia môže pôsobiť ako intervenčné centrum, ktoré poskytuje krízovú intervenciu a odbornú pomoc v rozsahu udelennej akreditácie na území kraja alebo území uvedenom v rozhodnutí o udelení akreditácie, ak na území jedného kraja pôsobí viac ako jedno intervenčné centrum. Pri žiadosti o zápis označenia „intervenčné centrum“ je akreditovaný subjekt poskytujúci špecializovanú odbornú pomoc obetiam trestného činu domáceho násillia povinný preukázať poskytovanie pomoci obetiam trestného činu domáceho násillia po dobu minimálne 5 rokov. Do tohto obdobia sa započítava aj poskytovanie pomoci a služieb obetiam domáceho násillia podľa osobitných predpisov⁷⁾ pred udelením akreditácie podľa tohto zákona. Ministerstvo spravodlivosti vykoná zápis označenia „intervenčné centrum“ v prípade, ak akreditovaný subjekt spĺňa podmienky podľa tohto odseku a hodnotiaca komisia odporučí ministerstvu spravodlivosti udelenie tohto označenia.

(2) Intervenčné centrum na základe vykázaní zo spoločnej domácnosti podľa osobitného predpisu^{1a)} ponúkne obeti trestného činu domáceho násillia poskytnutie krízovej intervencie a odbornej pomoci v rozsahu udelennej akreditácie do 72 hodín od doručenia kópie úradného záznamu podľa osobitného predpisu.^{1a)} Pomoc intervenčného centra môže byť obeti trestného činu domáceho násillia poskytnutá aj na základe vlastnej žiadosti. Intervenčné centrum okrem nadviazania kontaktu podľa prvej vety poskytuje krízovú intervenciu a odbornú pomoc obeti trestného činu domáceho násillia iba s jej súhlasom.

(3) Intervenčné centrum najmä

- a) poskytuje obeti trestného činu domáceho násillia krízovú intervenciu a odbornú pomoc v rozsahu udelennej akreditácie,
- b) poskytuje obeti trestného činu domáceho násillia právnu pomoc podľa tohto zákona,
- c) sprostredkuje poskytovanie sociálnych služieb podľa potrieb obeť trestného činu domáceho násillia,
- d) zabezpečuje spoluprácu a výmenu informácií medzi intervenčnými centrami, subjektmi poskytujúcimi pomoc obetiam, poskytovateľmi sociálnych služieb a orgánmi verejnej moci.

(4) Ministerstvo spravodlivosti zabezpečuje financovanie aspoň jedného intervenčného centra v každom kraji na základe odporúčania hodnotiacej komisie.

(5) V prípade neplnenia povinností intervenčného centra a neodstránenia nedostatkov zistených pri kontrole podľa tohto zákona, ministerstvo spravodlivosti zruší označenie akreditovaného subjektu ako intervenčné centrum.

§ 28b

Spolupráca akreditovaného subjektu

(1) Akreditovaný subjekt je pri poskytovaní odbornej pomoci so súhlasom obete oprávnený spolupracovať s ostatnými subjektmi poskytujúcimi pomoc obetiam, orgánmi činnými v trestnom konaní, orgánmi sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a inými orgánmi verejnej moci.

(2) Akreditovaný subjekt je pri spolupráci podľa odseku 1 na účely poskytnutia alebo sprostredkovania poskytnutia odbornej pomoci a nadviazania spolupráce a vytvorenia koordinovaného postupu pri ochrane práv a právom chránených záujmov obete v nevyhnutnom rozsahu oprávnený najmä

- a) poskytnúť informácie týkajúce sa obete inému subjektu poskytujúcemu pomoc obetiam,
- b) vyžiadať v zastúpení obete informácie od subjektu poskytujúceho pomoc obetiam, orgánu činného v trestnom konaní, orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a iných orgánov verejnej moci týkajúce sa obete a požiadať ich o spoluprácu,
- c) poskytnúť informácie týkajúce sa obete orgánom činným v trestnom konaní, súdu, orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a iným orgánom verejnej moci.“.

31. V § 29 ods. 2 písm. b) sa na konci pripájajú tieto slová: „alebo § 28a“.

32. § 29 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:

„(3) V prípade zániku alebo zrušenia akreditácie, akreditovanému subjektu, ktorý je intervenčným centrom, zaniká právo pôsobiť ako intervenčné centrum podľa § 28a.“.

33. § 31 vrátane nadpisu znie:

„§ 31

Financovanie

Ministerstvo spravodlivosti môže poskytnúť akreditovanému subjektu

- a) dotáciu na poskytovanie všeobecnej odbornej pomoci alebo špecializovanej odbornej pomoci za podmienok podľa osobitného predpisu,¹⁷⁾
- b) finančné plnenie na základe zmluvy o poskytovaní odbornej pomoci uzatvorenej za podmienok podľa osobitného predpisu.^{17a)}“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 17a znie:

„^{17a)} Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“.

34. V § 32 odsek 3 znie:

„(3) Do registra sa zapisujú údaje podľa § 27 ods. 1, označenie „intervenčné centrum“ a označenie kraja pôsobnosti podľa § 28a ods. 1, okrem adresy miesta poskytovania špecializovanej odbornej pomoci podľa § 5 ods. 4 písm. d). Ak ministerstvo spravodlivosti poskytne akreditovanému subjektu dotáciu alebo finančné plnenie podľa § 31, do registra sa zapisuje aj

- a) výška poskytnutej dotácie alebo výška poskytnutého finančného plnenia,
- b) informácia o tom, či sa odborná pomoc poskytuje odplatne alebo bezodplatne,

c) obdobie, na ktoré sa dotácia alebo finančné plnenie poskytlo.“.

35. Za § 32 sa vkladá § 32a, ktorý vrátane nadpisu znie:

**„§ 32a
Odborná príprava**

(1) Inštitúcie zabezpečujúce vzdelávanie pre zamestnancov súdov, súdnych úradníkov, sudcov, prokurátorov alebo príslušníkov polície alebo prípravu na výkon uvedených profesií zabezpečujú všeobecnú ako aj špecializovanú odbornú prípravu týkajúcu sa práv a potrieb obetí s cieľom zvyšovania povedomia o právach a potrebách obetí a zabezpečenia ochrany obetí pred druhotnou viktimizáciou a opakovanou viktimizáciou.

(2) S cieľom zvyšovania povedomia o právach a potrebách obetí a na účely náležitého poskytovania právnej pomoci obetiam zabezpečujú inštitúcie poskytujúce vzdelávanie pri príprave na výkon právnických profesií,^{18a)} ako aj inštitúcie poskytujúce kontinuálne vzdelávanie pre právnické profesie všeobecnú, ako aj špecializovanú odbornú prípravu týkajúcu sa práv a potrieb obetí trestných činov.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 18a znie:

„^{18a)} § 3 ods. 2 zákona č. 548/2003 Z. z. o Justičnej akadémii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“.

36. Za § 35 sa vkladá § 35a, ktorý vrátane nadpisu znie:

**„§ 35a
Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. júla 2021**

Konania vo veciach podľa tretej časti tohto zákona začaté pred 1. júlom 2021 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2021; ustanovenie § 21 v znení účinnom od 1. júla 2021 sa použije aj v týchto konaniach.“.

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2021 okrem článku II, ktorý nadobúda účinnosť 1. novembra 2021.

Zuzana Čaputová v. r.

Boris Kollár v. r.

Eduard Heger v. r.

